



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Efterretninger

om

Rønne høiere Realskole

i Skoleaaret 1852—1853.

Indbydelsesskrift

til

Rønne høiere Realskoles offentlige Examen

i Juli 1853

af

H. K. Whitte, A. M.,

Skolens Rector.

STATENS PÆDAGOGISKE STUDIESAMLING

STATENS PÆDAGOGISKE STUDIESAMLING

RÖNNÉ.

Trykt i J. H. Colbergs Bogtrykkeri.

Efterretninger om Rønne højere Realskole

i Skoleaaret 1852—1853.

I Overensstemmelse med Loven af 14de April f. A. gik Rønne lærde og Realskole med Begyndelsen af indeværende Skoleaar over til sin nuværende Skikkelse under Navn af en højere Realskole.

Under 10de Mai f. A. blev jeg af Cultusministeriet anmodet om at træde sammen med hans Høiærværdighed Provst With for i Forening med ham at udarbejde et motiveret Udkast til den ved ovennævnte Lov tilsigtede Underviisningsplan. Efter at vi havde udarbejdet og under 10de Juni derefter fremsendt et saadant Udkast, og efter at Ministeriet havde forelagt det for Underviisningsinspectören, Etatsraad Madvig, C. af D., og modtaget hans Betænkning over samme, blev det fremsendte Udkast under 5te Juli f. A. approberet af Ministeriet, og jeg bemyndiget til at offentliggjøre denne Plan, ledsaget af de yderligere Bestemmelser, som Ministeriet fandt fornødne til ovennævnte Lovs Gjennemførelse.

Disse Bestemmelser bleve derefter under 17de Juli offentliggjorte for Bornholms Beboere i et Følgeblad til Bladet Folkevennen, da Skolens Indbydelsesskrift for f. A. allerede var udkommet; som et vigtigt Aktstykke i Skolens Historie skal jeg imidlertid ikke undlade her at meddele samme.

I. Skolens Fortmaul og Virksomhed i det Hele.

Realunderviisningen gives og beregnes paa i Reglen at afsluttes i 4 eenaarige Classer for Disciple fra det 10de til det fyldte 14de Aar (Confirmationsalderen). Forsaavidt Omstændighederne maatte tale derfor, og Erfaringen vise Trang til et videre gaaende Cursus, og Udsigt til at

dertil stadig kan ventes et nogenlunde tilstrækkeligt Antal Disciple, forbeholder Ministeriet sig, efter nærmere derom indkommende Forslag fra Skolens Rector, at tage under nærmere Overveielse, hvorvidt et saadant Cursus kan lade sig tilveiebringe ved Oprettelsen af en 5te toaarig Realclassse.

De til Studeringer bestemte Disciple, hvilke efter Loven af 14de April § 6 ogsaa skal gives Leilighed til at erholde saadan Underviisning i Skolen, at de kunne derfra overgaae til de lærde Skolers Afgangsclasser, nyde i Skolens 1ste (nederste) og 2den Classe fælles Underviisning med Realdisciplene; i 3die og 4de Classe gives dem, jævnsides de Realfag, som ikke fordres af dem, i alt Fald ikke i den Udstrækning som i Realskolen, en foreløbig Underviisning i Latin og Græsk, der i Forening med de øvrige Skolefag udvides og afsluttes i en toaarig 5te Classe, som for disse Disciple bliver at oprette, saaledes at de studerende Disciple, efterat have gennemgaaet denne, ere tilbørligen forberedte saavel til at underkaste sig den for de lærde Skoler ved Bekjendtgjørelsen af 13de Mai 1850 anordnede Afgangsexamens 1ste Deel, som til at bestaae den Prøve, hvorved de i Henhold til nysnævnte Bekjendtgjørelse § 9 *Nº* 5 og § 13 skulle godtgjøre deres Modenhed til at overgaae i de lærde Skolers 7de Classe.

II. Betingelserne for Disciplenes Optagelse i Skolen.

For Optagelse i Skolens nederste Classe udfordres samme Betingelser, som ved bemeldte Bekjendtgjørelse af 13de Mai 1850 § 3 kræves til at blive optaget i den tilsvarende Classe i de lærde Skoler, nemlig:

1) at Discipelen har fyldt sit 10de Aar eller ikkun mangler faa Maaneder deri og er vaccineret, hvorom de fornødne Attester blive at fremlægge;

2) at han kan læse færdigt dansk og latinsk Tryk og Skrift, skrive det danske Sprog uden betydelige orthographiske Feil samt regne de fire Species, og i det Ringeste har lært et kort Begreb af den bibelske Historie;

3) at hans Sæder ere ufordærvede.

Fritagelse for den her givne Aldersbestemmelse vil, naar Ansøgningen derom med Hensyn til den Paagjældendes Evner og Udvikling anbefales af Skolens Rector, kunne ventes meddeelt af Ministeriet.

III. Lærefag og Fagfordeling.

1. Dansk. Underviisningen heri meddeles i samtlige Skolens Classer og bör, foruden at lede Disciplene til at forelæse almindelig Prosa og lettere poetiske Stykker rigtigt og forstandigt, gaac ud paa at bringe Disciplene til at udtrykke sig reent og rigtigt i Modersmaalet, mundtligt saavel som skriftligt, og til at give dem en passende Udsigt over den danske Litteraturs Historie, ligesom ogsaa Modersmaalet allerede fra første (nederste) Classe af benyttes til at meddele Disciplene de almindelige grammaticalske Begreber. Denne almindelige grammaticalske Dannelse bliver iøvrigt i den höiere Realskoles 2—4 Classe fortrinsviis at udvikle ved Hjælp af Underviisningen i det tydske Sprog, som det i formel Henseende stærkest udprægede Sprog, medens dog ogsaa de övrige (levende) Sprog blive at benytte i denne Retning, hvor særligt udprægede Former dertil give Anledning.

I femte Classe anvendes de skriftlige Övelser tillige til at udvikle Evnen til selvstændig Fremstilling.

2. Tydsk. Underviisningen gives i dette Sprog saaledes igjennem de 4 Classer, at Disciplene ved Udgangen fra 4de Classe maae have opnaaet Færdighed i at oversætte fra Tydsk og kunne uden grove Feil udtrykke sig skriftligt i Sproget med Benyttelse af det Almindeligste af Ordforraadet. Om Sprogets Benyttelse til grammaticalsk Dannelse indeholdes det Nærmere under *N^o 1*.

I 5te Classe befæstes og udvides denne Kundskab og Færdighed; tillige gjøres Disciplene bekendte med det Væsentligste af den tydske Litteraturs Historie.

3. Engelsk. For Kundskaben i dette Sprog opstilles samme Maal som for det tydske Sprog. Dog bortfalder Underviisningen i dette Sprog i 3die og følgende

Classer for de Disciple, der ere bestemte til Studeringer.

4. Fransk, hvori der undervises fra anden Classe, læres saaledes, at en almindelig prosaisk Forfatter uden Vanskelighed kan forstaaes og oversættes. I 5te Classe udvides og befæstes denne Kundskab.

5. Latin og 6. Græsk alene for de Disciple, der ved Overgangen til 3die Classe bestemmes til at studere.

I det første af disse Sprog indtræder Underviisningen i 3die Classe. Efter et almindeligt forberedende Cursus i denne Classe gjennemgaaes i 4de Classe c. 50 Capitler af Ciceros Taler og et Par Böger af Cæsars Mindeskrifter; i 5te Classe c. 50 Capitler af Ciceros Taler, Virgils Æneide 3 Böger, Livius 3 Böger og et Par Böger af Ciceros større philosophiske eller rhetoriske Skrifter. Skriftlige Övelser fra Dansk til Latin indtræde i 4de Classe, og afvexle i 5te med skriftlige Övelser fra Latin til Dansk, ligesom ogsaa Disciplene öves i mundtlig at oversætte fra Dansk til Latin og omvendt deels efter deels uden Forberedelse (Extemporalier).

I Græsk gives et almindeligt forberedende Cursus i 4de Classe og derpaa gjennemgaaes i den toaarige 5te c. 2 Böger af Xenophons Anabasis, 2 Böger af Xenophons sokratiske Mærkværdigheder, 2—4 Böger af Homer og ved Siden deraf, dog ikke som en Nödvendighed, en Bog af Herodot.

7. Religion. Underviisningen heri gaaer deels ud paa Bibelhistorie, hvilken afsluttes i 4de Classe, deels paa den christelige Religions Lærdomme, hvilken Underviisning meddeles gjennem 1ste til 4de Classe efter en kortere Lærebog, i 5te Classe, hvor Bibelhistorien repeteres, efter en udførligere Lærebog, hvoraf omtrent Halvdelen ventes gjennemgaaet. Gjennem alle Classer finder Bibel-læsning Sted.

8. Historic. Igjennem de 4 Classer gjennemgaaes en Lærebog svarende i Omfang til Kofods fragmentariske Fremstilling af Verdenshistorien, i de överste (III. og IV.)

tillige Allens (mindre) Danmarkshistorie. I 5te Classe efter en udførligere Lærebog omtrent Frankrig, England, Tydskland og den gamle Historie.

9. Geographi. Gjennem alle Classer.

Den politiske Geographi sættes i Forbindelse med Fremstillingen af de naturlige Forhold.

10. *Mathematik*. I nedeste Classe practisk Regning. Tillige forberedes den geometriske Underviisning af Matematiklæreren ved geometrisk Tegning (ved Siden af eller i Forbindelse med den almindelige Tegneunderviisning). I 2den Classe anvendes i Begyndelsen af Aaret den større Halvdeel af Timeantallet til geometrisk Underviisning paa en for Disciplenes Fatteevne passende Maade, senere den mindre Halvdeel af Tiden, der iøvrigt anvendes til practisk Regning. I 3die og 4de Classe deles Timeantallet omtrent ligeligt mellem Geometri, Arithmetik og practisk Regning, for hvilken sidste Deel dog de studerende Disciple her blive at fritage.

Ved Udgangen af 4de Classe skulle Disciplene have gennemgaaet en Regnebog, der i Omfang svarer til Ursins Regnebog, i Geometri have fuldendt Læsningen af en Lærebog, svarende til Mundts Plangeometri, i Arithmetik gennemgaaes saa meget, som tidligere fordredes til Examen artium. I 5te Classe udvides og befæstes det tidligere Lærte.

11. *Naturlære*. Læses alene af Realdisciplene i 4de og eventualiter i 5te Classe.

Det vil i sin Tid være at tage under Overveielse, om Underviisningen i dette Fag bør søges forberedet gennem de foregaaende Classer ved en enkelt ugentlig Time, der vilde være at anvende til at forevise Apparater og udføre let fattelige Experimenter.

12. *Naturhistorie*. Underviisningen i dette Fag, der læres gennem alle Classer, bør mindre gaae ud paa en Fremstilling af Slægter og Arter eller detaillerede Beskrivelser, end paa en Udsigt over Mineraliernes, Planternes og Dyrernes Væsen og characteristiske Udviklingsformer i Hovedgrupper, oplyst ved Slægter og Arter, som

Exempler, og anskuelliggjort ved Kundskab til de vigtigste indenlandske Mineralier, Planter og Dyr.

Foruden disse Lærefag skal der i Skolen gives Disciplene Veiledning og Övelse i:

13. Skrivning.

14. Tegning (geometrisk Tegning saavel som Frihaandstegning).

15. Gymnastik og

16. Sang.

IV. Modenhedspröven for de Disciple, der agte fra Rönne Skole at overgaae til de lærde Skolers 7de Classe.

Hvad angaaer den Modenhedspröve for Optagelsen i andre Skolers 7de Classe af Disciple fra Rönne Skole, om hvis Afholdelse det med Hensyn til de Fag, der ikke höre til Afgangsexamens Iste Deel, er ved Loven af 14de April d. A. § 6 overladt til Ministeriet at give nærmere Bestemmelse, vil Ministeriet herved have Rönne Skole foreløbigen og indtil videre tillagt Ret til selv at afholde denne Pröve og derom afgive et gyldigt Vidnesbyrd, dog saaledes at Man forbeholder sig ved Underviisningsinspektören ved de lærde Skoler eller hvilken anden Mand der maatte sendes til Rönne for overensstemmende med bemeldte Bekjendtgjörelses § 14 at kontrollere Afgangsexamens Iste Deel, som Skolen efter den nysnævnte § af Loven af 14de April d. A. selv er berettiget til at afholde, ogsaa at före Tilsyn med den ommeldte Pröve i de Fag, der ligge udenfor Afgangsexamens Iste Deel. Herom vil samtlige Rectorer ved de lærde Skoler fra Ministeriet blive meddeelt det Fornödne.

V. Skolebetalingen.

Skolebetalingen bliver saavel for Realdisciplene som de studerende Disciple den samme som nu, eller overensstemmende med de derfor ved Kongelig Resolution

af 14de October 1825 og 4de November 1843 (bekjendtgjort under 11te næstefter) fastsatte Regler 20 Rbd. aarlig for hver Discipel, men, naar flere Brødre besøge Skolen, da 15 Rbd. for den anden og 10 Rbd. for den tredie, dog saaledes at den ved den førstnævnte Kongelige Resolution foreskrevne Afgivelse af $\frac{1}{4}$ af Skolepengene til Skolens Stipendiefond, da denne efter Loven af 14de April d. A. § 8 skal inddrages under Skolens Capital, ophører, og Skolepengenes hele Beløb fremtidig tilfalder Skolens Kasse.

Fremdeles bliver søm hidtil at erlægge de ved Forordningen af 7de November 1809 § 65 ved Disciplenes Indtrædelse befattede Indskrivningspenge 5 Rbd. og de i samme Forordning § 67 anordnede Lyse- og Brændepenge 3 Rbd. aarlig.

Med Hensyn til Erlæggelsen af disse forskjellige Contingenter bliver endvidere uforandret at forholde efter de hidtil for den lærde Skole givne Regler.

Under 9de Juli derefter blev jeg af Ministeriet anmodet om at overtage den midlertidige Ledelse af de Foranstaltninger, som krævedes for at bringe den nye Underviisningsanstalt i Gang, og under 2den September dernæst blev jeg ifølge Ministeriets allerunderdanigste Indstilling af Hans Majestæt Kongen allernaadigst beskikket til Rector ved den høiere Realskole.

Som en Følge af den med Skolen foregaaede Forandring blev den Rønne lærde Skole tillagte Andeel i det Moltkiske Legat ved allerhöieste Resolution af 22de October f. A. henlagt som en femte Portion til de fire, som ifølge bemeldte Legats Fundats § 4 *N^o 9* ere bestemte for Börn af Embedsmænd, der ikke sende deres Börn i Skole, dog saaledes at der ved Bortgivelsen af denne Portion bliver fortrinnsviis at tage Hensyn til kongelige Embedsmænds Sønner fra Bornholm uden Hensyn til, hvor de modtage deres Underviisning, naar de övrige

Bestemmelser i det Hele overholdes. Dette Legat er saaledes ophört at staae i umiddelbar Forbindelse med denne Skole.

Ligeledes blev en Forandring i Fundatsen af Geheimeraadinde Stampes Legat § 2 og 3 nödvendig; og efterat jeg desangaaende havde tilskrevet Hans höiærværdige Excellence, Biskop Mynster, Legatets Bestyrer, blev ved allerhöieste Resolution af 14de Januar d. A. allernaadigst bestemt, at Legatrenten tildeles "en Student, der efter at have ved Rönne höiere Realskole bestaaet første Deel af Afgangsexamen fuldender sine Studier og underkaster sig anden Deel af denne Examen ved en anden lærd Skole med bedste Character til Hovedcharacter, og er tillige fattig, sædelig samt forsynet med et godt Testimonium saavel fra denne Skoles Rector som fra Rectoren for den Skole, fra hvilken han er overgaaet til Universitetet, og at den sidste Halvdeel af Legatrenten først udbetales ham til den efter hans Immatriculation ved Universitetet nærmest paafølgende sædvanlige Rentetermin".

I Overeensstemmelse med Skolens Indbydelsesskrift for f. A. afholdtes den offentlige Examen fra 14de til den 22de Juli, og Skolen nød under samme den sjeldne Glæde, at hans höiærværdige Excellence, Biskop Mynster, d. 17de overværede Examinationen i Tydsk, Dansk og Fransk, dog uden at deeltage i Censuren.

Ifølge Indbydelse deeltog følgende Mænd udenfor Skolen i Bedømmelsen af de offentlige Prøver: Justitsraad Garde (Mathematik i VR. og IV. Classe), Kammerjunker Lerche (Tydsk i III. og I. Cl.), Pastor Steenberg (Religion i V R. IV. og III. Cl.) og philologiæ stud. Koefoed (Dansk i V R. IV. og I. Cl., Tydsk og Religion i II. Cl. Historie og Geographi i V R. IV. og III. Cl., samt Naturhistorie i III. Classe).

Ved Slutningen af forrige Skoleaar var Disciplenes Antal 44, efterat Dimittenderne F. Sörensens, V. Olivarius og J. Terp i Begyndelsen af Juni Maaned f. A. havde forladt Skolen for at indstille sig til den sidste ved Kjöbenhavns Universitet i den ældre Form afholdte Examen artium, som de bestode med følgende Udfald:

	Udarbejdelse i Modersm.	Latin.	Latinsk Stil.	Græsk.	Græsk for Hebræisk.	Religion.	Geographi.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Tydsk.	Fransk.	Hoved- characteer.
Dimitterede 1852.													
F. Sörensen	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	Lau- dabilis.
V. Olivarius	laud.	laud.	n. cont.	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	Haud illaud.
J. Terp	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	Haud illaud.

Af disse 44 Disciple udmeldtes imidlertid efter Hovedexamen L. Mossin Lauritzen (V R.) for at fortsætte sin Uddannelse i Grüners Handelsacademie, C. Brix (IV R.) og P. Olsen (III R.).

9 nye Disciple¹⁾ blev optagne i Skolen, hvorefter Skolen begyndte sin Virksomhed med 50 Disciple. Af disse udmeldtes i Novbr. J. Ancher (II.), i Februar J. Thorsen (II.) for at kunne med mere Omhu forberede sig til Confirmationsunderviisningen, og ved Confirmationstiden H. J. Hansen (III R.) og J. Bjerregaard (II.). Derimod indtraadte J. Ancher atter i Skolen i April Maaned, hvorefter Skolen nu tæller 47 Disciple, som efter deres Hovedcharacter for Mai Maaned²⁾ paa følgende Maade ere fordeelte i Classerne:

V. studerende Classe.

1. M. A. Dam. 2. C. Kœfoed.

IV. stud. Classe.

1. C. Hasselriis. 2. H. Siemsen. 3. N. Holm. 4. S. Whitte. 5. L. Fog. 6. L. Krabbe.

IV. Real-Classe.

1. Tm. Arboe. 2. R. Wulff. 3. Chr. Jespersen. 4. V. Terp.

III. Real-Classe.

1. H. Marcher. 2. J. Whitte. 3. A. Jespersen. 4. J. Erichsen. 5. T. Hamann. 6. V. Gottlieb. 7. F. Lauritzen.

¹⁾ Tilføielsen af Fødselsdatum og af Faderens Stilling paa Fortegnelsen over Disciplene antyder de ny optagne.

²⁾ Efter omtrent et Aar at have prøvet paa at opgive den maanedlige Sammenregning og den deraf følgende Omflytning har man fundet overveiende Grunde for at vende tilbage til den tidligere Anordning, og man har i Forbindelse hermed tillagt de mindre gode Opførselscharacterer en nedsættende Indflydelse, hvorefter et enkelt Upaaklagelig trækker 0,05 fra den maanedlige Hovedcharacter. 3 Upaaklagelig eller eet Ikke tilfredsstillende 0,15 o. s. v.

II. Classe.

1. Thorvald Borgen (f. 15. Octobr. 1839, Faderen forhenv. Forpagter paa Frederiksværk). 2. Herman Peter Munch (f. 23. Novbr. 1839, Fad. Gaardcier, Loftsgaarden i Aaker Sogn). 3. E. Sonne. 4. Chr. Mortensen. 5. P. Ellebye. 6. Chr. Pihl. 7. H. Koefoed. 8. J. Rönne. 9. V. Fog. 10. A. Pihl. 11. J. Ancher. 12. P. Spælling.

I. Classe.

1. L. N. Holm. 2. Chr. Christensen. 3. Peter Henrik Christian Zahrtmann (f. 31. Marts 1843, Fad. Overlæge i Rönne). 4. Andreas Heinrich Polycarpus Terp (f. d. 18. Februar 1842, Fad. Kammerraad, Toldinspectör paa Bornholm, i Rönne). 5. Chr. Erichsen. 6. M. Rönne. 7. O. Arboe. 8. V. Wulff. 9. T. Colberg. 10. Hannibal Henrich Lerche (födt den 13de August 1843, Fad. Kammerjunker og Amtsforvalter, R. af D., Rönne). 11. N. Bolbroe. 12. Andreas Hansen Ancher (f. d. 20de Decenbr. 1840, Fad. Proprietær, Almegaarden i Knudsker). 13. E. Wulff. 14. Hans Ancher Koefoed (f. 15. Mai 1839, Fad. Proprietær, Vellingsgaarden i Nyker). 15. Mathias Jörgen Peter Boss (f. 8. October 1840, Fad. Glashandler i Rönne). 16. David Christiansen Rönne (f. 26de Juli 1841, Fad. Kjöbmand P. H. R. jun. i Rönne).

Forberedelsesclassen.

Ved Slutningen af forrige Skoleaar var Discipelantallet 18, af hvilke 7 optoges i den lærde Skoles 1ste Classe (N^o N^o 3, 4, 10, 12, 14, 15 og 16). I Octbr. indmeldtes P. E. Koefod, f. d. 16de Septbr. 1843, Søn af afd. Lieutenant K. paa Soldatergaarden; i Januar C. M. Bech, f. d. 25de Sepbr. 1843, S. af Skibsbygmester B.; H. J. West, f. d. 1ste Juli 1839, S. af

Kjøbmand W.; i Marts H. J. T. Holmgreen, f. d. 11te Octbr. 1840, S. af Bødkermeister H.; i April L. E. Munch, f. d. 29de Febr. 1844, S. af Kjøbmand M. i Hasle. I Marts udmeldtes Marcher. Classen tæller saaledes 15 Disciple i følgende Orden:

1. Hasselriis. 2. Jespersen. 3. Wolffsen. 4. Zahrtmann. 5. Wichmann. 6. Didriksen. 7. Colberg. 8. Lund. 9. Bohn. 10. Koefod. 11. Holmgreen. 12. Thorsen. 13. Bech. 14. West 15. Munch.

Bestyrelsen og Fagfordelingen er som ifjor.

De læste Pensa ere:

Dansk Læsebog af Funch, Rögind og Warburg: Iste Parti S. 1—6; 90—120; 145—223; 392—407; 2det Parti 1—6; 106—112; 118—173; 223—240; 247—288. Af Bröchners: "Et Hundrede Digte for Børn" har Iste Parti læst *N^o 5. 6. 12. 16. 50—62*; 2det Parti *N^o 1. 3. 4. 17—47*. De Ældre have skrevet danske Stile efter Dictat. Jacobis Regnebog bruges. Rungs tyske Læsebog: Iste Parti S. 24—49; 2det Parti de 14 første Sider. Europa efter Thrige, det Politiske undtaget. Herslebs mindre Bibelhistorie: Iste Parti hele det gamle Testamente og de vigtigste Afsnit af det nye; 2det Parti: fra Moses til Slutningen af det gamle Testamente, i det nye Test. det samme som Iste Parti.

Fagfordelingen og det ugentlige Tincantal til hvert Fag vil fremgaae af Fortegnelsen over de i indeværende Skoleaar gennemgaaede Pensa og foretagne Övelser, som her meddeles.

Dansk.

1. Classe Til Övelse i Oplæsning er dansk Læsebog af Funch, Rögind og Warburg gennemgaaet. Övelser i at fremsige udenad lærte Digte (iaar udelukkende Psalmer) ere sædvanlig anstillede to Gange ugentlig. Een à to

Gange ugentlig ere Retskrivningsøvelser*) anstillede efter Dictat, hvorved især i den sidste Deel af Aaret Sætningsanalysen er bleven indøvet. Een Time ugentlig er i den største Deel af Aaret særlig bleven anvendt til at gennemgaae den almindelige Sætningslære efter Bojesen (5 Timer, Rector).

II. Classe. Samme Læsebog som Iste Classe; Digte ere lærte udenad og ugentlige Øvelser ere anstillede i mundtlig Fortælling; 64 Stile ere skrevne efter Dictat (4 Timer, Adj. Hasselriis).

III. Classe. Til Øvelse i Oplæsning er benyttet Holsts prosaiske Læsebog. Nogle faa Digte ere lærte udenad. Bojesens danske Sproglære er fuldstændigt gennemgaaet. Een ugentlig Stil er skreven hjemme, for det meste Oversættelser fra Fransk; en enkelt Gang Omskrivning af fortællende Digte i Prosa (2 Timer, Rector).

IV. Classe. Holsts prosaiske Læsebog, sidste Afsnit, er benyttet til Oplæsningsøvelser; Bojesens danske Sproglære er fuldstændigt gennemgaaet, samt Thortsens danske Litteraturhistorie indtil Holberg; Prøver af de vigtigste Forfattere ere forelæste; især har man dvælet noget længere ved Afsnittet om Kæmpeviserne. Een Stil er leveret hver anden Uge af forskjelligartet Indhold

*) I Skolens Indbydelsesskrift f. 1846 S. 41 er det fremhævet, at Rønne lærde Skoles Lærere havde forenet sig om en bestemt Retskrivning, der, medens den i det Hele taget sluttede sig til den ældre og almindelige, dog havde optaget nogle faa af de Forbedringer, hvis Rigtighed maatte ansees hævede over enhver Tvivl. Efterat Skolen nu er gaaet over til en højere Realskole, har man anset det for rigtigt ganske at slutte sig til den almindelige Retskrivningslære, dels fordi det vel overhovedet maa ansees for tvivlsomt, hvorvidt det er Skolens Sag at virke umiddelbart for slige Reformers, dels og fornemmelig, fordi vi nu skulle afgive vore Disciple paa et Trin, paa hvilket de paa den ene Side vanskeligt kunne erhverve sig den Klarhed over disse Puncter, at de med fuld Overbeviisning kunne paatage sig Forsvaret af samme, og fordi de paa den anden Side ved Overgangen til andre lærde Skoler, der vel for det meste følge den sædvanlige Retskrivning, udsættes for practiske Vanskeligheder.

(Omskrivninger af Digte, Oversættelser og lette Afhandlinger af historisk, religiöst og blandet Indhold). (2 Timer, Rector).

V. Classe. Thortsens Litteraturhistorie er gennemgaaet. En Stiil er skrevet hver fjortende Dag. (2 Timer, Adj. Brandt).

Tydsck (Adj. Jork).

I. Classe. Af Rungs Læsebog for de lavere Classer er læst fra S. 1 til S. 93, Die Zugvögel (4 Timer).

II. Classe. Samme Læsebog fra S. 129—til S. 152 og fra S. 169—til S. 220. Den største Part af Formlæren er gennemgaaet, tildeels efter Hjorts mindre tydske Grammatik (5 Timer).

III. Classe. Af Hjorts tydske Læsebog er læst fra Side 22 til S. 87; fra S. 91 til S. 93; fra S. 100 til S. 104; fra S. 105 til S. 109, fra S. 111 til S. 112 og fra S. 186 til S. 194. Fra Dansk til Tydsck er af Jürs's og Rungs Materialier læst fra S. 1 til S. 14. Den største Part af Formlæren er læst efter Hjorts større Grammatik (4 Timer).

IV. Classe. Af Hjorts tydske Læsebog er læst fra S. 235 til S. 302; fra S. 324 til S. 329, og fra S. 336 til S. 340. Fra Dansk til Tydsck er af Jürs's og Rungs Materialier læst fra S. 25 til S. 52. Formlæren og nogle Afsnit af Syntaxis er læst efter Hjorts større Grammatik. I Forbindelse med Oversættelse fra Dansk er eengang ugentlig anstillet Övelse i Stiil (3 Timer).

V. Classe. Adskillige Stykker af Hjorts Læsebog ere læste. Litteraturhistorie er læst efter Prof. Abrahams "Omrids". Eengang ugentlig er en Stiil udarbejdet. Leilighedsviis er cursorisk Læsning foretaget ligesom og Oversættelse fra Dansk, hvortil Holsts danske Læsebog er benyttet (2 Timer).

Engelsk (Adj. Jork).

I. Classe. Af Mariboës Læsebog for Begyndere er læst forfra til S. 45 (3 Timer).

III. Classe. Af samme Læsebog er læst forfra til S. 82. Formlæren er gennemgaaet efter Maribo (4 Timer).

IV. Classe. Af Maribo's "Selections in Prose" er læst fra S. 158 til S. 239. Af Maribo's Stiløvelser er til Oversættelse fra Dansk læst forfra til S. 54. Samme Bog er benyttet til Stil eengang ugentlig. Grammatik er indøvet dels efter Maribo's Formlære, dels efter Schulzes af Blom bearbejdede Grammatik. Desuden er Bresemann's Parleur benyttet til Ævelse i Gloser og Talemaader (4 Timer).

Fransk (Adj. Hasselriis).

II. Classe. Bjerrings Læsebog forfra til Side 26 samt de vigtigste Afsnit af Böiningslæren efter Borrings Grammatik (5 Timer).

III. Classe. Borrings Læsebog for Mellemlasserne forfra til S. 53, Formlæren gennemgaaet efter Abrahams (4 Timer).

IV. Classe. Borrings Læsebog for Mellemlasserne fra S. 137—232; Böiningslæren gennemlæst efter Abrahams; Bjerrings Læsebog (Dansk til Fransk) fra S. 46 St. 79 og ud (3 Timer).

V. Classe. Borrings Etudes littéraires S. 1—196 og S. 217—326, samt Merimée's "Colomba", "les âmes du Purgatoire", "Mateo Falcone", Sproglæren repeteret (2 Timer).

Latin.

IV. Classe. Ciceros fire Taler mod Catilina; Cæsars første Bog af Gallerkrigen (cursorisk); Madvig's Sproglære, Formlærens vigtigste Puncter. Til Ævelse i Oversættelse fra Dansk paa Latin er Lefoli's Læsebog gennemgaaet, to Gange ugentlig. Desuden er i den sidste Deel af Aaret skrevet en ugentlig Stil efter Trojels Materialier, S. 1—64, saaledes at enhver af Classens sex Disciple har havt sit forskjellige Stykke at oversætte (8 Timer, Rector).

V. Classe. Livius I—III; Virgils Æneide I—III; Ciceros tusculanske Undersøgelser I—II. Henved 60 latinske Stile og 14 Versioner (10 Timer, Overlærer Lefolii).

Græsk (Overlærer Lefolii).

IV. Classe. Lunds Læsebog Side 6 til 20 og Side 31 Stykke 17 samt Stykkerne III og V. Den regelrette attiske Böining efter Tregder (4 Timer).

V. Classe. Xenophons Erindringer om Socrates I—II; Homers Iliade I—IV. Det Vigtigste af Ordföiningslæren efter Madvig (6 Timer).

Religion (Adj. Jessen).

I. Classe. Balles Lærebog: 1 og 2 Cap.; Herslebs större Bibelhistorie: Side 1—60 (2 Timer).

II. Classe. Balles Lærebog: 6 og 8 Cap.; Herslebs större Bibelhistorie: S. 1—60 (2 Timer).

III. Classe. Balles Lærebog: 6 og 8 Cap.; Herslebs större Bibelhistorie: S. 73—124 og 244—260 (2 Timer).

IV. Classe. Balles Lærebog: 1, 2, 3, 4, 5 Cap.; Herslebs större Bibelhistorie: S. 73—160 (2 Timer).

V. Classe. Krog Meyers Lærebog § 59—§ 116; Herslebs större Bibelhistorie: Side 160—274 (2 Timer).

Historie (Adj. Brandt).

I. Classe. Kofods fragmentariske Verdenshistorie til S. 78 (3 Timer).

II. Classe. Kofods fragmentariske Verdenshistorie fra S. 104—204 (3 Timer).

III. Classe. Kofods fragmentariske Verdenshistorie fra S. 104—214; Allens Danmarks Historie, det förste Afsnit (2 Timer).

IV. Classe. Kofods fragmentariske Verdenshistorie: Den nyere Tids Historie; Allens Danmarks Historie fra S. 73—168 (3 Timer).

V. Classe. Roms Historie; Englands Historie fra 1603 samt Tydsklands Historie efter Kofods Udtog. Danmarks Historie fra 1660 efter Allens Lærebog (2 Timer).

Geographi (Adj. Brandt).

- I. Classe. Thriges Lærebog til S. 75 (2 Timer).
- II. Classe. Thriges Lærebog fra S. 75—132 (2 Timer).
- III. Classe. Thriges Lærebog fra S. 112—164 (2 Timer).
- IV. Classe. Thriges Lærebog heel (1 Time).
- V. Classe. Thriges Lærebog heel; Danmark efter en mere udvidet Maalestok (1 Time).

Naturhistorie (Adj. Ancher).

- I. Classe. Pattedyrene efter Ströms naturhistoriske Læsebog.
- II. Classe. Pag. 78—141 efter Prosch's Lærebog i Naturhistorien.
- III. Classe. § 26—§ 55 og § 88—§ 164 efter samme Lærebog.
- IV. Classe. Fuglene og Planteriget efter Bramsens og Drejers kortfattede Lærebog i Zoologi og Botanik.
- V. Classe. Repeteret Bramsens og Drejers Zoologi og Botanik; M. Dam desuden læst en kortfattet Mineralogi efter Kröyers Lærebog (hver Classe 2 Timer ugentlig).

Regning.

- I. Classe. Eleverne ere ikke komne lige vidt; en enkelt regner Multiplicatio i benævnte Tal og den videst komne Divisio i Brök. Een Time om Ugen er anvendt til Hovedregning (5 Timer, Adj. Jessen).
- II. Classe. Eleverne ere ikke komne lige vidt; nogle faa regne Multiplicatio i Brök, den videst komne Övelsesexempler efter Ursins Regnebog (3 Timer, Adj. Jessen).
- III. Classe. Simpel og sammensat Reguladetri. Enkelte Elever have desuden gennemgaaet Selskabsregning og simpel Rentesregning (2 Timer, Adj. Ancher).
- IV. Real-Classe har gennemgaaet sammensat Reguladetri, Selskabsregning, Procentregning, Rentesregning og Forvandling af Mönt og Maal (2 Timer, Adj. Ancher).

Mathematik.

II. Classe. Mundts Geometri *N^o* 1—98; dog har Underviisningen heri, efter Bestemmelsen, kun været beregnet paa at give Eleverne et foreløbigt Bekjendtskab med Geometrien, hvorfor endeel Sætninger ogsaa ere forbigaaede (2 Timer, Adj. Jessen).

III. Classe. De 9 første §§ af Jürgensens Arithmetik (med Undtagelse af Sect. 49—55). I Mundts Geometri forfra til 3die Capitel Pag. 50 (hvert Fag 2 Timer ugentlig, Adj. Ancher).

IV. Real-Classe har læst §§ 14, 15 og 16 og repeteret §§ 1—13 og § 17 i Jürgensens Arithmetik. I Mundts Plangeometri have de læst fra Pag. 140 — Bogen ud og repeteret Resten (hvert Fag 2 Timer ugentlig, Adj. Ancher).

IV. stud. Classe. Jürgensens Arithmetik *N^o* 47—80, undtagen *N^o* 70 Anm., 71, af 73 fra: Vi anvende — Et Exempel vil oplyse, 76 Anm., 79 Anm. 3. Mundts Geometri: *N^o* 1—212 undtagen 27, 28, 29, 30, 33, 76, 95, 96, 97, 169, 170, 182. Hver anden Uge Opgaver at udregne hjemme (4 Timer, Adj. Jessen).

V. Classe har læst §§ 14, 15 og 16 og repeteret §§ 1—13 og § 17 af Jürgensens Arithmetik; M. Dam desuden det Vigtigste af Ligninger af 1ste og 2den Grad. Af Ramus's elementære Geometri er læst fra *N^o* 65—117 (M. Dam indtil *N^o* 136) med Forbigaaelse af *N^o* 96—109 og nogle faa Problemer; det første Afsnit indtil *N^o* 65 er repeteret (3 Timer til begge, Adj. Ancher).

Naturlære (Adj. Ancher).

IV Real-Classe. Fra § 196 Bogen ud, og repeteret de 195 første §§ af Naturlærens mekaniske Deel af Ørsted (3 Timer).

Tegning (Adj. Ancher).

I., II. og III. Classe ere for største Delen övede i Tegning efter Helsted's Tegnelære. IV. Classes Rea-

lister ere meest övede i Tegning efter Staaltraadsfigurer, Gipsornamenter og Klodser, og have desuden gennemgaaet fra N^o 100—140 af Simesens geometriske Tegnelære, og III. Classe 25 Numere af samme (hver Classe 2 Timer ugentlig).

Underviisningen i Skrivning, Sang og Gymnastik er fremmet paa samme Maade som forrige Aar.

Skolens Indtægter og Udgifter have i afvigte Finantsaar været følgende:

I n d t æ g t.

Beholdning f. f. A.	3666	Rbd.	17½	Sk.
Afdrag paa Gageforskud	100	—	”	—
Tilskud fra den alm. Skolefond	5799	—	12	—
Rentepenge	139	—	89½	—
Forpagtningsafgift af Jorderne	36	—	”	—
Amtsrepartitionsfondens Bidrag	100	—	”	—
Skolepenge, efterat en Fjerdedel er afgivet til Stipendiefonden (ind- til Skolens Omdannelse)	488	—	22	—
Lyse- og Brændepenge	145	—	48	—
Indskrivningspenge	45	—	”	—
Refusion af Tavlepengene	76	—	”	—
Extraordinære Indtægter	3	—	42	—
	10599	Rbd.	39	Sk.
	8332	—	64	—
Kassebeholdning:	2266	Rbd.	71	—

U d g i f t.

Pensionerne opførte som afgivet Overskud			
til d. alm. Skolefond	1300	Rbd.	„ Sk.
De faste Læreres Gager	5875	—	„ —
Timebetaling m. m.	371	—	72 —
Bibliotheket	80	—	„ —
Bygninger og Inventariet	160	—	91 —
Brændsel og Belysning	200	—	44 —
Skatter og Afgifter	60	—	77 —
Regnskabsføringen	118	—	29 —
Tilfældige og løbende Udgifter . . .	158	—	43 —
Extraordinære Udgifter	6	—	92 —
	<u>8332</u>	<u>Rbd.</u>	<u>64 Sk.</u>

Stipendiefondens*) Indtægt.

Beholdning f. f. A.	6	Rbd.	95½ Sk.
Fjerdeparten af Skolepengene (s. S. 24).	63	—	42 —
Rentepenge	28	—	„ —
Udtaget af de i Sparekassen indsatte			
Midler	285	—	„ —
	<u>383</u>	<u>Rbd.</u>	<u>41½ Sk.</u>
	<u>383</u>	<u>—</u>	<u>41½ —</u>

U d g i f t.

Indsat i Sparekassen	76	Rbd.	58½ Sk.
Udbetalte Oplagspenge	305	—	„ —
Regnskabsføringen	1	—	79 —
	<u>383</u>	<u>Rbd.</u>	<u>41½ Sk.</u>

*) Om Stipendiefondens Virksomhed fra dens Oprettelse i Professor Bohrs Embedstid (1820) indtil dens Nedlæggelse ved Udgangen af forrige Skoleaar meddeles følgende Oversigt:

Der er i disse 32 Aar anvist ialt 3135 Rbd., deraf 1820—43 (Prof. Bohrs Embedstid) 1990 Rbd. og i de følgende Aar 1844—51 1145 Rbd. eller i Gjennemsnit respective 82 Rbd. 88 Sk. for de første 24 Aar og 143 Rbd. 12 Sk. for de sidste 8 Aar. Endnu

Skolebeneficierne for dette Skolenaar, der ifølge Loven af 14de April f. A. indskrænke sig til fri Undervisning, have været tildeelte følgende Disciple:

1. M. Dam. 2. N. Holm. 3. H. Siemsen (har tillige det Møltkiske Legat). 4. L. Føg. 5. R. Wulff. 6. H. Marcher. 7. H. J. Hansen (udgaaet, see ovenfor S. 15). 8. J. Erichsen. 9. T. Hamann. 10. V. Gottlieb. 11. F. Lauritzen. 12. E. Sonne. 13. Chr. Mørteasen. 14. P. Ellebye. 15. Chr. Pihl. 16. H. Koefoed (H. Cl.), og som extraordinære Gratister C. Hasselsriis, S. og J. Whitte.

Geheimeraadinde Stampes Legat for Aaret 1852 er af hans Excellence Biskop Mynster efter Rectors Indstilling bleven tilstaaet Frithiof Lorenzo Sørensen, efter at han havde underkastet sig Examen artium med Hovedcharacteren Laudabilis.

Skolens Bogsamling har siden sidste Meddelelse modtaget følgende Tilvæxt*):

Aarsberetninger fra det kongelige Geheimearchiv. I, 1. 4. A. Baggesen. Jens Baggesens Biographic. III, 2. 1853. Bendixen. De Alcestide Euripidis. Altonæ. 1851. 4 (Prog.). Berg. Nogle Sprogbemærkninger, knyttede til en Commentar til Xenophons Hieron (Progr. fra Metropolitanskolen). Bergk u. Cæsar. Zeitschrift f. d. Altherthumsw. Zehnter Jahrg. Cassel u. Wetzlar. 4. Bergsøe. Den danske Stats Statistik. IV. 4—6 (1852—53).

stærkere viser sig Stipendiefondens tiltagende Virksomhed, naar man tager det første og sidste Aar alene i Betragtning, idet der i Aaret 18 $\frac{3}{4}$ anvistes 40 Rbd. og i Aaret 18 $\frac{5}{2}$ 220 Rbd. Af de anviste Beløb er 420 Rbd. faldet tilbage til Stipendiefonden paa Grund af Udmeldelse "til anden Bestemmelse".

*) Trykkested er udeladt, naar det er Kjöbenhavn, Aarstal, naar det er 1852, Format, naar det er Octav.

- Steen Bille. Beretning om Corvetten Galatheas Reise omkring Jorden. I—III. 1849—51.
- Birch. Bidrag til Forklaringen af Euripidesses Iphigenia i Aulis. Horsens (Progr.).
- Blache. En Skoletale. Aarhus (Progr.).
- Bohr. Om en Afgangsexamen fra Realskolen (Progr. fra det v. Westenske Institut).
- Bojesen. Aristoteleses Statslære. 2den D. (Progr. fra Sorø Acad.).
- Buch. Om afvigende Størrelser. Nykjöbing (Progr.).
- Elausen. Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur. 1852. 2—4.
- Nyt Tidsskrift f. ud. theol. Litt. 1853. 1.
- Cohen. Krigen 1848—50 og de Faldnes Minde. 2det Oplag. Odense 1853. 4.
- Delff. Der griechische Aorist. Itzehoe 1851. 4 (Progr. fra Meldorf).
- Dichmann. Skoleefterretninger om Herlufholms lærde Skole. Nestved.
- Eggers. Nachrichten vom Gymnas. in Altona: Altona. 1849. 4.
- Egilsson. Indbydelsesskrift. Reykiavik. 1851.
- Povel Eliesens danske Skrifter, ved C. E. Secher.
- Erslaw. Almindeligt Forfatterlexicon. 14de H. 1853.
- Feldmann. Vorstudien zu den Kreuzzugen. Altona. 4 (Progr.).
- Flemmer. Realcatalog over Frederiksborg lærde Skoles Bibliothek (Progr.).
- G. Forchhammer. Oversigt over det kongl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1852 og i Aaret 1853 *N^o* 1 og 2
- J. N. G. Forchhammer. Quæstiones criticæ de vera commentarios de bellis civili, Alexandrino, Africano, Hispaniensi emendandi ratione (Magisterdisputats).
- P. W. Forchhammer. Die Ebene von Troia. Mit einer Karte v. T. Spratt (Gave fra Forfatteren).
- Steen Friis. Den mathematiske Geographie til Brug for de lærde Skoler. Roskilde (Progr.).

- Gersdorf. Leipziger Repertorium der deutschen u. ausländischen Literatur. Xlter Jahrgang. 1853. № I—X.
- Gleiss. Audeutungen über Sprachunterricht. Schleswig 1850. 4 (Progr.).
- Hagge. Beiträge zur Meteorologie Holsteins. Rendsburg. 1850. 4.
- Hammerich. Om Underviisningen i Modersmaalet i överste stud. Classe og överste Realclassen. I. (Progr. fra Borgerdydsskolen paa Christianshavn).
- L. Helweg. Den danske Kirkes Historie efter Reformationen. III. (1730—84). 1853.
— Kirkehistoriske Samlinger. 4de H.
- Henrichsen. Barmekidernes Magt og Fald under Harun Arraschid. Odense (Progr.).
- Ingerslev. De vocibus et locis quibusdam scriptorum Latinorum in lexicis plerisque non satis recte explicatis. p. II (Progr. fra Kolding l. Sk.).
- Jessen. Ueber den religiösen Standpunct des Euripides (i Flensburg lærde Skoles Program for 1849).
- Juel. Fortegnelse over de naturhistoriske Skrifter i Aalborg Cathedralskoles Bibliothek. Aalborg (Progr.).
- J. P. A. Jungclaussen. Eine Schulschrift. Schleswig. 1849. 4.
— Beiträge zur neuesten Geschichte der Domsschule zu Schleswig. Schleswig. 4.
- W. T. Jungclaussen. Quæstio syntactica de Tacitei sermonis proprietate in usurpandis verbi temporibus, modis, participiis. Kiel. 1848 (Progr.). 4.
- Kallsen. Sophocles ein Vertreter seines Volks auch in politischer Hinsicht. Rendsburg. 1850. 4 (Progr.).
- Keck. Ueber den theologischen Character des Zeus in Aeschylus Prometheustrilogie. Glückstadt 1851. 4 (Progr.).
- P. Chr. Kjerkegaard. Fortsættelser II, 3. III, 1. (Klander). Zur Geschichte der Plöner Gelehrtenschule. Plön 4.
- Kolster. Ueber die Zeit der Abfassung der Electra des Sophocles u. Euripides. Altona 1849. 4 (Progr. fra Meldorf).

- Kolster.** Ueber die Burgen u. Döfite des alten Ditmarschens: Meldorf. 4 (Progr).
- Kolthoff.** Vita Iesu Christi a Paulo apostolo adumbrata (Doctordisput.).
- Kofod.** Historiens vigtigste Begivenheder. Ny Udgave ved Thrige. 1848.
- Joh. Lange.** Haandbog i den danske Flora. 1851.
- J. Lassen og Sörensens.** Fjerde Beretning om Odense Realskole. Odense.
- W. Lassen.** Oversigt over Helsingör Realskoles Historie fra dens Oprettelse. Helsingör.
- Lübker.** Zur Geschichte des religiösen Bewusstseins bei den Hellenen. Flensburg 1849. 4 (Progr. s. Jessen).
— Die Sophocleische Theologie u. Ethik. Iste Hälfte. Kiel 1851. 4 (Progr. fra Plöns lærde Skole).
- J. N. Madvigii** disputatio de Livii libri XLIII. initio e cod. Vindobonensi emendando. 4 (Progr).
- Meins.** Die Naturwissenschaften u. das Gymnasium. Glückstadt. 4 (Progr.).
- Chr. Molbech.** Nyt historisk Tidsskrift. IV, 2. V, 1.
- Mundt.** Lærebog i den elementære Geometrie. 2den Udg. 1851.
- C. Paludan Müller.** Aktstykker til Nordens Historie i Grevefeidens Tid. 3die H. Odense. 4.
- Nordiske Oldskrifter.** XIII. Eriks sællandske Lov ved P. G. Thorsen. XV. Föstbræðra Saga v. C. Gislason. Iste H.
— XVI Grettis Saga v. Magnusson og Thordarson. Iste H. 1853.
- Pauly.** Real-Encyclopädie der class. Alterth. Lief. 129—130.
- Chr. Pedersens danske Skrifter** ved Brandt og Fenger. III. B. (Det nye Testamente.)
- N. M. Petersen.** Nogle Bemærkninger om Modersmaalet. 4 (Progr.)
- R. Petersen.** Handelsforholdene og Handelspolitikken i Norden under Calmarunionen. Viborg. (Progr.).
Rigsdagstidenden f. 1852.

- Rimestad. Efterretninger om Borgerdydsskolen i Khvn.
 Scharenberg. Ueber den Unterschied zwischen Thieren
 u. Pflanzen u. die sogenannten Mittelformen zwischen
 den beiden organischen Reichen. Kiel. 1850. 4 (Prg).
 Scharling og Engelstoft. Nyt theol. Tidsskrift IV, 1 og 2.
 Simesen. Indbydesskrift til den off. Examen i Flensborgs
 lærde og Real-Skole. Flensborg.
 Schreiter. Uebersicht der Reformationsgeschichte der
 Herzogthümer. Husum 1850. 4 (Progr.).
 Schütt. Versuch einer Darstellung der altdutschen Lite-
 raturgeschichte für Schulen. Husum 1849. 4 (Progr.).
 II. Stephanus. Thesaurus Græcæ linguæ. VII, 6. Paris. Fol.
 Struve. Studien zu Shakspcare's Heinrich IV. Kiel 1851.
 4 (Progr.).
 V. Thisted. Et Brev fra Pompeji. Aarhus (Progr. fra
 Realskolen).
 Grimur Thomsen. Tiberius og Philip II. En historisk
 Sammenligning.
 Thortsen. Efterretninger om Randers lærde Skole.
 Randers.
 Thorup. Om den christelige Dannelse i de lærde Skoler.
 Ribe (Progr.).
 Thrige. Prøver af en Lærebog i de lærde Skolers høiere
 Classer. Haderslev (Progr.).
 C. F. Wegener. Actmæssige Bidrag til Danmarks Historie
 i det 19de Aarhundrede. 1851. 1ste Deel.
 Whitte. Efterretninger om Rønne lærde Skole. Rønne.
 Wiehe. Kort Tilbageblik paa Slagelse lærde Skoles Historie.
 Wolff. De præpositione ex nomine apta apud Plautum et
 Terentium. Husum. 1848. 4 (Progr.).
 Wolle. Regler og Bestemmelser for det danske Sprogs
 Orthographie samt for Interpunctionen. 2det Oplag.
 Viborg 1848.
- Fremdeles har Bibliotheket modtaget de i Aarets
 Löb udkomne Examenslister m. m. samt preussiske Skole-
 programmer for 1851.
-

Lærlingenes Bogsamling.

I det forløbne Regnskabsaar, fra 1ste April 1852 til 31te Marts 1853, havde Indtægten bestaaet i

Deeltagernes Bidrag til Beløb	50 Rbd.	24 Sk.
Beholdningen fra forrige Regnskabsaar var .	10 —	53 —
To Deeltagere betalte for to bortkomne Böger	2 —	8 —
Ved Salget af Bogfortegnelsen indkom . .	1 —	44 —
	<hr/>	
	64 Rbd.	33 Sk.

Derimod havde Udgifterne været

til Boghandleren	47 Rbd.	36 Sk.
for en underhaanden kjøbt Bog	„ —	22 —
til Bogbinderen	9 —	36 —
for Trykning af Bogfortegnelsen med videre	4 —	24 —
hvilket udgjör i alt	<hr/>	
	61 Rbd.	22 Sk.

I Behold blev altsaa til indeværende

Regnskabsaar . .	3 Rbd.	11 Sk.
------------------	--------	--------

Siden Afslutningen af den senest meddeelte Fortegnelse over ny tilkomne Böger har Bogsamlingens Tilvæxt været, som følger:

- Mourath. Skandinavisk Folkemagazin. Kbhvn. 1851.
 V. Holst. Felttogene 1848, 49, 50. Kbhvn. 1852.
 Dumont d'Urville. Malerisk Reise omkring Jorden, oversat af C. Gorm. 7 Dele. Kbhvn. 1847.
 En Reise til Amerika. Efter det Franske. Kbhvn. 1853.
 H. C. Andersen. Historier, 2den Samling. Kbhvn. 1853.
 Ingemann. Landsbybørnene, 4 Dele. Kbhvn. 1852.
 H. C. Andersen. I Sverig. Kbhvn. 1851.
 Maria Bojesen. Underholdning for Ungdommen. Bind 1—2. Kbhvn. 1852—53.
 Mourath. Skandinavisk Folkemagazin 1852.
 Emil Souvestre. Paa Engen. Fortællinger oversatte fra det Franske. Kbhvn. 1853.
 Carit Etlar. Herregaards-Historier. Kbhvn. 1853.
 V. Thisted. Sirenernes Ö. 2 Dele. Kbhvn. 1853.
 Ad. Meyer. Fortællinger. Udgvn. af Goldschmidt. Kbn. 1846.
 Em. St. Hermidad. En Vandring i Syden. Kbhvn. 1843.

- Oehlenschläger. Nordiske Oldsagn. Kbhvn. 1853.
 Goldschmidt. En Jöde. 2den Udg. Kbhvn. 1853.
 Dickens. Pickwick Clubbens efterladte Papirer. Oversat af Moltke. 2 Dele. Kbhvn. 1852.
 H. A. Stowe. Onkel Toms Hytte. Oversat af Moltke. Kbhvn. 1853.
 Hauch. Robert Fullton. 2 Dele. Kbhvn. 1853.
 Carit Etlar. Gjöngehövdingen. 2 Dele. Kbhvn. 1853.
 Livets Conflicter. Kbhvn. 1853.

Afgangsexamen.

Til denne Examens første Deel, som (i Henhold til Loven af 14de April f. A. § 6) iaar for første Gang bliver at afholde ved Skolen, indstiller sig Discipel af femte Classe, Marcus Andreas Dam (f. d. 15de Mai 1835, en Søn af afdøde Artilleri-Capitain, M. v. Dam i Aakirkeby, optagen i Rønne lærde Skoles 2den Classe i Mai 1849).

Den skriftlige Prøve i tydsk Stiil*) blev ifølge Ministeriets Skrivelse til mig af 18de f. M. afholdt den 23de Formiddag.

*) Opgaven er følgende:

Maximilian den Anden var, omendskjönt ikke den største, dog vel den mildeste og elskværdigste imellem alle Keisere af det habsburgske Huus. I sit Ægteskab med Carl den Femtes ædle Datter avlede han ni Sønner og sex Döttré, og den Kjærlighed, Mildhed og Godhed, som han övede som Huusfader, virkede ¹⁾ velsignende ogsaa i alle større Kredse. Ganske anderledes end Carls mørke Søn, Philip den Anden, havde han dannet sig i sin store Onkels Skole og i tre Aar regjeret Spanien til hans Tilfredshed. Efter sin Tilbagekomst virkede han væsentlig for Afslutningen af Passauer-Forliget, der beroligede Tydskland, og forblev siden i religiöse Anliggender paa den alene rigtige Vei, til hvilken dengang endnu ingen Hersker havde hævet sig og selv senere saa faa hævede sig. Ved regelmæssig Inddeling af sin Tid var han stedse Herre over Forretningerne, ved Maadehold i alle

Da Underviisningsinspectören ifølge ovennævnte Skrivelse iaar ikke vil kunne overvære disse Prøver, har Ministeriet overladt det til mig i Overeensstemmelse med de gjældende Bestemmelser at anordne det Fornødne med Hensyn til den mundtlige Examens Afholdelse.

De mundtlige Prøver i Geographi, Naturhistorie, Tydsk og Fransk ville derefter blive afholdte i Forbindelse med Skolens offentlige Aarsprøve, der tillige i Overeensstemmelse med Ministeriets Bestemmelse af 5te Juli f. A. (s. S. 10) skal tjene til at godtgjøre Vedkommendes Berettigelse til at optages i de lærde Skolers syvende Classe.

Ting stede Herre over sig selv. Roesværdige Egenskaber, som man hos denne eller hin Fyrste finder adskilte eller i eensidig Overdrivelse eller som Følge af möisommelig Beslutning, fremgik af hans inderste Naturs skjønne ²⁾ uforstyrrede Harmonie. Derfor var han ikke blot retfærdig, men ogsaa mild og höimodig, ikke blot Ven af ædel Alvor, men ogsaa af munter Spøg; derfor gjorde mangeslags Fornøjelser hans Flid intet ³⁾ Afbræk, og han behøvede ikke pedantisk at spille Keiseren og at fremkonstle Værdighed, da han besad et keiserligt Sindelag, der opvækker Kjærlighed og Tillid, fordi det bærer Kjærlighed og Tillid i sig. Maximilian var i alle Ting det fuldkomne Modstykke til sin nærmeste Slægtning, Philip den Anden; hvilken Lykke, hvis han havde levet og hersket saa længe som denne!

1) velsigne, beglücken. 2) uforstyrret, ungetrüb. 3) Afbræk, Eintrag.

Den offentlige Examen i Rønne højere Realskole

for Aaret 1853

foretages i følgende Orden:

Skriftlige Prøver:

Mandagen d. 11te Juli.

Kl. 8—11.	Alle Classer dansk Stil . . .	L. J. Jo.
11—2.	V. Version	} H. A. B.
	IV. latinsk Stil	
	de øvrige Classer Regning }	

Tirsdagen d. 12te Juli.

8—11.	V. Classe latinsk Stil . . .	B.
-------	------------------------------	----

Mundtlige Prøver*):

Tirsdagen d. 12te Juli.

Kl. 8—1. Forberedelsesclassen.

Onsdagen d. 13de Juli.

8—9.	IV. Latin	W.	L.
9—10.	IV. Græsk	L.	Jo.
10—10½.	V. Tydsk	Jo.	L.
10½—11.	V. Naturhistorie	A.	L.
11—12.	IV. R. Matematik	A.	J.
12—1.	III. Religion	J.	A.
1—2.	II. Fransk	H.	Jo.
2—3.	I. Engelsk	Jo.	H.

Torsdagen d. 14de Juli.

8—9.	I. Geographi	B.	L.
9—10.	III. Historie og Geographi	B.	L.
10—11.	V. Latin og Græsk	L.	Jo.
11—1.	IV. Religion	J.	Jo.
1—3.	II. Tydsk	Jo.	H.

*) Under de mundtlige Prøver ere Disciplenes Tegninger og skriftlige Arbejder for hele Aaret fremlagte til Eftersyn.

Fredagen 15de Juli.

8—8½.	III. Dansk	W.	J.
8½—9.	III. Naturhistorie	A.	J.
9—9½.	V. Religion	J.	A.
9½—10½.	IV. Naturhistorie	A.	L.
10½—12.	II. Historie og Geographi B.	L.	
12—2.	I. Religion	J.	B.

Löverdagen d. 16de Juli.

8—8½.	IV R. Engelsk	Jo.	H.
8½—9.	V. Geographi	B.	H.
9—9½.	V. Fransk	H.	B.
9½—10½.	II. Naturhistorie	A.	B.
10½—11½.	I. Naturhistorie	A.	B.
11½—12½.	III. Matematik	A.	J.
12½—2.	IV St. Matematik	J.	A.
2—2½.	IV R. Naturlære	A.	J.

Mandagen d. 18de Juli.

8—8½.	V. Historie	B.	L.
8½—10.	IV. Historie og Geographi B.	L.	
10—11.	I. Historie	B.	L.
11—12½.	IV. Tydsk	Jo.	L.
12½—2.	III. Tydsk og Engelsk Jo.	H.	
2—3.	II. Dansk	H.	Jo.

Tirsdagen d. 19de Juli.

8—9.	V. Matematik	A.	J.
9—10½.	II. Religion	J.	A.
10½—12.	I. Tydsk	Jo.	H.
12—1.	IV. Fransk	H.	Jo.
1—2.	III. Fransk	H.	B.
2—3.	I. Dansk	W.	B.

Onsdagen d. 20de Kl. 8

pröves de Börn, der blive anmeldte til Optagelse i Skolen.

Fredagen d. 22de Kl. 11

offentliggjøres Udfaldet af de afholdte Pröver,

Til at overvære de mundtlige Prøver og Offentlig-
gjørelsen af Udfaldet indbydes Enhver, der har Interesse
for Skolen.

Rønne d. 1ste Juli 1853.

H. K. Whitte.

Lærere og Forældre

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Mændene d. 1ste Juli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Trodsene d. 1ste Juli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Undersøge d. 1ste Juli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

